

ПРИМЉЕНО: 14. 11. 2015

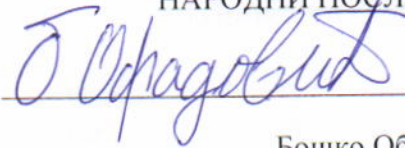
РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група ДВЕРИ
03. новембар 2016. године
Београд

Орг.јед.	Број	Прилог	Вредности
01	181-2849		16

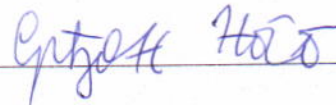
ПРЕДСЕДНИКУ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

На основу члана 107.став 1. Устава Републике Србије, члана 40.став1.тачка1) Закона о Народној скупштини и члана 150.став1. Пословника Народне скупштине, подносим **ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПРЕСТАНКУ ВАЖЕЊА ЗАКОНА О ПРИВРЕМЕНОМ УРЕЂИВАЊУ НАЧИНА ИСПЛАТЕ ПЕНЗИЈА**, с предлогом да се узме у претрес.

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ

Бошко Обрадовић

Срђан Ного

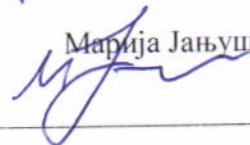
Проф. др Миладин Шеварлић

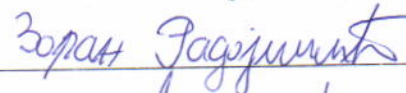
мр Иван Костић

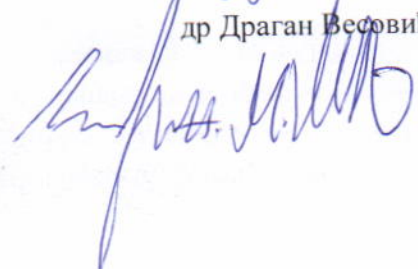
Марија Јањушевић

Зоран Радојичић

др Драган Весовић

ПРЕДЛОГ

**ЗАКОН
О ПРЕСТАНКУ ВАЖЕЊА
ЗАКОНА О ПРИВРЕМЕНОМ УРЕЂИВАЊУ НАЧИНА
ИСПЛАТЕ ПЕНЗИЈА**

Члан 1.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о привременом уређивању начина исплате пензија („Сл. Гласник РС“ број 116/14, 88/15 - др.пропис).

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе подзаконски општи и појединачни акти донети на основу закона који престаје да важи.

Члан 2.

Даном ступања на снагу овог закона на начин утврђивања и исплате пензија примењују се одредбе Закона о пензијском и инвалидском осигурању, осим ако овим законом није другачије уређено.

Пензије које исплаћује Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање исплаћују се у износу који је био утврђен решењем, а на основу Закона о ПИО.

Члан 3.

Корисницима пензија исплатиће се разлика између износа пензије утврђеног решењем пре ступања на снагу Закона о привременом уређивању начина исплата пензија и умањеног износа пензије до дана престанка важења Закона о привременом уређивању начина исплата пензија, са затезном каматом.

Разлика пензије из става 1. овог члана са затезном каматом, исплаћује се уз редовну исплату пензија, у броју рата који одговара броју месеци за које су иплаћивање пензије по Закону о привременом уређивању начина исплате пензија.

Члан 4.

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање ће, за сваког корисника пензије којем је исплаћивана умањивана пензија, у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона, донети решење којим се утврђује износ и начин исплате разлике пензије са законском каматом, из члана 3. овог закона.

Решењем из става 1. овог члана посебно се утврђује укупан износ разлике пензије, број, износ и датум доспећа појединачних рата за исплату разлике пензије са законском каматом.

Члан 5.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о престанку важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија („Сл. Гласник РС“ број 116/14, 88/15-др.пропис) садржан је у члану 97. Устава Републике Србије, према коме Република Србија, између осталог, уређује и обезбеђује:

- остваривање и заштиту слобода и права грађана; уставност и законитост,
- својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине;
- систем социјалног осигурања, других облика социјалне сигурности и друге економске и социјалне односе од општег интереса;

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о привременом уређивању начина исплате пензија је у примени од 28. октобра 2014. године. Одредбе Закона су у колизији са Уставом, јер се њима смањују и одузимају стечена права пензионера. Пензија, односно висина пензије, је имовинско право, које је садржано у корпусу људских права гарантованих Уставом, па се и на пензије односе све одредбе Устава којима се штите људска права а према следећем:

Чланом 20. Устава прописано је да се достигнути ниво људских права не може смањивати, те да та права могу бити ограничена законом само ако то допушта Устав, у обиму неопходном да се уставна сврха ограничења задовољи и без задирања у суштину зајамченог права. Примена ове уставне одредбе је доведена у питање доношењем Закона о привременом уређивању начина исплата пензија. Мада је у називу Закона и његовом члану 1. наведено да се њиме „уређује начин исплате пензија“, чиме је маскирана суштина, Законом се битно смањује висина односно износ пензије утврђене у складу са Законом о ПИО.

При томе, чланом 1. Закона одређен је почетак али не и крај исплате тако умањених пензија, па би умањење могло трајати у недоглед, будући да Закон не садржи одредбу која би, макар посредно, дефинисала трајање исплате умањених пензија. Одредбама члана 2. и 3. Закона пензије су умањене у мери која значи битно смањење стеченог права на пензију, што уз неограничен рок трајања умањења, као и одредбу члана 4. да се исплате умањених

пензија сматрају коначним, значи задирање у суштину права на пензију заснованог на Закону о ПИО.

Чланом 21. Устава забрањена је свака дескриминација, непосредна или посредна, при чему се, поред осталих основа евентуалне дискриминације, посебно апострофира забрана дискриминације по основу имовног стања и старости. Супротно цитираној одредби, Законом у целини дискриминисани су пензионери у односу на остале категорије становништва, па и у односу на запослене у јавном сектору, јер су поједине пензије смањене и преко 20%, док су плате у јавном сектору једнако смањене за 10%, па је износ смањења тих пензија и 100% већи одсмања плата, а бројне друге категорије становништва немају никаквих обавеза у сврху стабилизовања државних финансија. У оквиру пензионерског корпуса, дискриминисани су они са већим квалификацијама, стажом и уплатама у пензиони Фонд, јер се њихове пензије умањују у већем проценту и апсолутном износу, а њихов егистенцијални положај релативно више погоршава у односу на остале пензионере.

Члан 58. Устава јамчи се мирно уживање имовинских права стечених на основу закона и у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне. Супротно томе, Законом се од пензионера бесповратно одузима део пензије стечене по закону. По Уставу, могло би сез аконком ограничити располагање делом пензије, али само уз правичну накнаду. То значи да би се могла за одређено време исплаћивати мањ апензија од по закону стечене, али само као позајмица, која би, по престанку потребе која ју је изазвала, била враћена уз двогварајућу камату.

Чланом 70. Устава прописана је обавеза Републике Србије да се стара о економској сигурности пензионера. У образложењу Предлога Закона Влада наводи да су „разлози за доношење овога Закона садржани ... у потреби да се обезбеди финансијска одрживост пензионог система ..имајући у виду околност да су средства обезбеђена у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање недовољна ...“. Овакво образложење је цинично, јер је садашње стање средстава у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање управо последица тога што Република Србија кроз дужи период уназад није извршавала своје обавезе из члана 70.ст. 2. Устава и Закона о пензијском и инвалидском осигурању, а то углавном не чини ни сада. Влада Републике Србије је толерисала и толерише неуплаћивање доприноса за ПИО, рад на црно, превремено пензипнисање, маипулације са инвалидским пензијама, ненаменско трошење средстава Фонда за ПИО, узурпацију непокретне имовине Фонда и слично. Кривицом извршне власти, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање је девастиран, а зато се, ни криви ни дужни, кажњавају пензионери трајним и драстичним смањењем пензије. Стога, произлази да је Закон супротан одредби става 2. члана 70. Устава.

Одредбе закона су у супротности са одредбама члана 1. II Протокола уз Конвенцију о људским правима и основним слободама о заштити имовине, који гласи:

„Свако физичко и правно лице има право на неометано уживање имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Предходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.“

Сагласно цитираној одредби, а и пракси Европског суда за људска права, одузимање или ограничење права на уживање имовине допуштено је само ако су кумулативно испуњена три услова: 1) мора бити легално – под условима прописано законом, 2), легитимно – у

јавном или општем интересу и 3.) пропорционално – сразмерно циљу који се њиме жели постићи односно, да лице на које се ограничење примењује не може бити подвргнуто произвољном третману и тражити да сноси превелики терет у остваривању легитимног циља. У овом случају није испуњен ни један од напред наведених услова.

Овим законом се делу пензионера, пензије „привремено“ смањују, чиме се задире дубоко у њихова стечена и имовинска права. При том сам закон у свом наслову садржи одредницу привремено, а да временска примена закона није орочена, тако да су решења предвиђена тим законом практично трајна, чиме последице примене оваквог закона постају још теже. Наведени закон је дискриминаторски јер умањује пензију само једном делу пензионера и то тако да и међу њима наново врши дискриминацију висином умањења зависно од висине пензије. Закон је и нехуман, јер се најосетљивији део грађана ставља у врло неповољан економски положај. Пензионери су стари и људи нарушеног здравља са повећаним трошковима лечења те је умањење пензија, економски неподношљиво.

Из наведених разлога предлажемо усвајање предлога Закона о престанку важења Закона о привременом уређивању начина исплата пензија, којим се отклањају штетне последице које су настале његовом применом.

Овај законски предлог је конципиран, састављен и усаглашен са лицима која припадају организацијама које заступају пензионере међу организацијама цивилног друштва: Удружењем синдиката пензионера Србије из Београда и Удружењем синдиката пензионисаних војних лица Србије из Београда. Тиме је у изради предлога Закона учествовао и невладин сектор, као иницијатор и реперни давалац информација које одражавају реалну потребу друштва за доношењем оваквог законског решења. Доношењем Закона о привременом уређивању начина исплате пензија у колизији са Уставом Републике Србије постоји индиција ка континуираном нарушавању уставног поретка Републике Србије и урушавању ПИО система у Србији. Наношење штете једној од најосетљивих друштвених група (пензионерима) озбиљно утиче на квалитет њиховог живота, коју држава треба да гарантује. Иста треба што пре да престане и да се у разумном року оштећенима надокнади. Доношењем Закона о престанку важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија, створиће се услови да ова законска промена имплицира буџетску промену коју треба уврстити у Закон о буџету Републике Србије за наредну буџетску годину.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона утврђује се престанак важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија и свих подзаконских општих и појединачних аката донетих на основу овог закона. Овим се предвиђа да и евентуална решења којима су на основу њега утврђени износи пензија престају да важе.

Чланом 2. Предлога закона предвиђа се да ће се исплата пензија корисницима пензија у моменту ступања на снагу Закона о привременом уређивању начина исплате пензија

исплаћивати према износу који је био утврђен решењем пре ступања на снагу тог закона. Поред тога предвиђа се примена Закона о пензисјком и инвалидском осигурању, осим у погледу питања која су другачије уређена овим предлогом закона.

Чланом 3. Предлогом закона утврђује се право на неисплаћену разлику пензије са затезном каматом. Свим пензионерима ће бити исплаћена разлика између износа пензије који је утврђен важећим решењем и износа умањене пензије, који је утврђен на основу Закона о привременом уређивању начина исплате пензија. Ова разлика се утврђује у укупном износу за цео период примене Закона о привременом уређивању начина исплате пензија, а исплаћује се у броју рата који одговара броју месеци за које су исплаћиване пензије на основу Закона о привременом уређивању начина исплате пензија.

Чланом 4. Предлога закона предвиђена је обавеза Републичког фонда ПИО да донесе решење за сваког корисника из члана 3. којим ће утврдити износ разлике пензије, динамику исплате, износ рате са припадајућом каматом и датум доспећа сваке од рата. Временски рок за доношење одговарајућих решења од 60 дана је разуман.

Чланом 5. Предлога закона прописано је да закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“. Чланом 196. Устава Републике Србије предвиђено је да закони и други општи акти могу ступати на снагу раније ако за то постоје нарочито оправдани разлози. Отклањање штетних последица противправног стања насталог применом Закона о привременом уређивању начина исплата пензија је нарочито оправдани разлог.

IV. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА

Предложеним законом ће се отклонити неуставно стање које је настало доношењем и применом Закона о привременом уређивању начина исплата пензија, штетне последице које су наступиле повредом имовинских и стечених права пензионера и спречиће се наступање будућих штетних последица по државу и грађана. Будуће штетне последице се огледају не само у томе што је направљен опасан преседан који може постати пракса, а то је угрожавање стечених права и тиме стварање правне несигурности и неизвесности, већ и у томе што је срушен систем ПИО и што ће држава у перспективи бити у обавези да надокнади огромну штету коју је применом Закона о привременом уређивању начина исплате пензија нанела својим грађанима. Поверење које су запослени имали у Фонд ПИО је срушено тако да они чешће код приватних послодаваца инсистирају да се доприноси плаћају на минималну зараду а да им се остатак плате исплати на руке што поспешује и сиву економију.

V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона потребно је обезбедити додатна финансијска средства у ПИО фонду и буџету Републике Србије. Износ средстава потребних за спровођење Закона износи око 2,22 милијарди динара месечно или 29,225 милијади динара за годину дана. У периоду примене Закона о привременом уређивању начине исплате пензија – период 01.10.2014. до 31.12.2016. године настала је обавеза према пензионерима за одузети део пензије коју је неопходно измирити са затезном каматом у укупном износу од 63,322 милијарде динара или близу 515 милиона ЕУР.

1. Сходно члану 169. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Сл. гласник РС", бр. 34/2003, 64/2004 - одлука УСРС, 84/2004 - др. закон, 85/2005, 101/2005 - др. закон, 63/2006 - одлука УСРС, 5/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 62/2013, 108/2013, 75/2014 и 142/2014), **додатна финансијска средства у ПИО фонду** потребна за спровођење Закона биће обезбеђена:

а) Повећањем прихода и примања ПИО фонда Републике Србије - **повећањем уплате доприноса за обавезно социјално осигурање**. Процена експерата је, да у Републици Србији на црно ради преко 700.000 радника. Чак 400.000 запослених радника добија минималац или једва изнад минималне основице. Од тога, близу 200.000 њих додатну зараду добија у готовини, на руке, без плаћених доприноса за обавезно социјално осигурање. Законитим, ефективним и ефикасним радом надлежних државних органа у циљу повећања наплате доприноса за обавезно социјално осигурање може се годишње обезбедити близу 1,5 милијарди евра додатних прихода за обавезно социјално осигурање.

б) **од прихода од имовине којом располаже фонд, као и од имовине ПИО фонда која је у процесу доказивања власништва ПИО фонда**. Наиме, покретањем тужбе против државе Србије, са намером да се спречи распродаја вредне имовине ПИО фонда, рехабилитационих центара и бањских лечилишта, покренуто је 27 спорова. У 15 предмета је потврђено власништво ПИО фонда, а у току је још 12 спорова, са добрим изгледима да судови потврде ПИО фонд Републике Србије као власника имовине. Стављањем у функцију имовине Фонда обезбедити би се додатни приходи ПИО фонда Републике Србије и растеретио буџет Републике Србије у циљу додатног финансирања ПИО фонда у исплати пензија.

в) **Повећањем прописане основице за уплату доприноса за обавезно социјално осигурање за 100%, за све запослене у иностраним компанијама или домаћим привредним друштвима са иностраним капиталом, као и у иностраним компанијама или домаћим привредним друштвима са иностраним капиталом корисницима субвенционисаних средстава за запошљавање радника или ма каквог вида подстицајних мера Републике Србије или јединица локалних самоуправа Републике Србије**. Наиме, сходно реципроцитетним мерама и законским решењем у важећем Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање ("Сл. гласник РС", бр. 84/2004, 61/2005, 62/2006, 5/2009, 52/2011, 101/2011, 7/2012 - усклађени дин. изн., 8/2013 - усклађени дин. изн., 47/2013, 108/2013, 6/2014 - усклађени дин. изн., 57/2014, 68/2014 - др. закон, 5/2015 - усклађени дин. изн., 112/2015 и 5/2016 - усклађени дин. изн.) за упућене раднике, сходно члану 14. поментог Закона, основица за обрачун доприноса зарада за поменућу групу

запослених, не може бити нижа од двоструке најниже месечне основице допирноса из члана 37. овог закона. На овај начин би се обезбедили додатни приходи за финансирање обавезног социјалног осигурања, и то: 1) пензијског и инвалидског осигурања; 2) здравственог осигурања; 3) осигурања за случај незапослености, поготово због израженог ризика могуће алокације иностраног капитала и губитка посла запослених радника у таквим компанијама и привредним друштвима. Процена је да у Србији ради око 150.000 радника у таквим компанијама и привредним друштвима, па би се по том основу обезбедили приходи - додатна финансијска средства у ПИО фонду потребна за спровођење Закона, у износу од око **132 милиона евра годишње**.

2. Законитим, ефективним и ефикасним радом надлежних државних органа у циљу сузбијања криминала и корупције на царини, у трговини акцизном робом и брашном на црно и бољом наплатом пореза повећали би буџетске приходе државе, који би били и више него довољни за обезбеђење додатних финансијских средстава за спровођење овог Закона.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа:

Народни посланик: Бошко Обрадовић

2. Назив прописа (са преводом на енглески језик) ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПРЕСТАНКУ ВАЖЕЊА ЗАКОНА О ПРИВРЕМЕННОМ УРЕЂИВАЊУ НАЧИНА ИСПЛАТЕ ПЕНЗИЈА.
(Proposition of Law on termination of the Law on temporary regulation of pension payment)

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум)

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа.

- Не постоје одредбе Споразума и Прелазног споразума које се односе на нормативни садржај прописа.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума.

- Нема га

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума.

- Нема обавезе.

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума.

-Испуњава се обавеза успостављања уставности.

д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију.

Успостављање уставности.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење примарних извора права ЕУ и усклађеност са њима

- нема примарних извора права ЕУ са којима се пропис усклађује

б) Навођење секундарних извора права ЕУ и усклађеност са њима

- нема секундарних извора права ЕУ са којима се пропис усклађује

в) Навођење осталих извора права ЕУ и усклађеност са њима

- нема осталих извора права ЕУ са којима се пропис усклађује.

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност.

Не постоје.

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

- Не постоји.

5. Уколико не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба констатовати ту чињеницу. У овом случају није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа.

- Не постоје.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

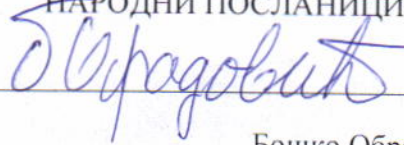
Не.

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

Не.

Београд, 03.новембар 2016. године

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ

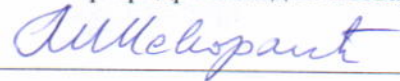

Бошко Обрадовић

Срђан Ного

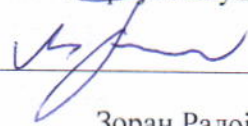
Проф. др Миладин Шеварлић

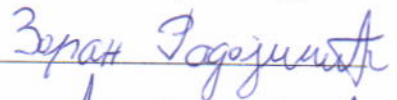
мр Иван Костић

Марија Јањушевић

Зоран Радојичић

др Драган Весовић

